

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötászós poltúrtól 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint a többi...

Előfizetési árak: Helyben és postán külföld. Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr.

Kosnak ezer dollárt fog kifizetni. A megjelölt napon körülbelül 60 pályázó között jelent meg...

LEGUJABB. — Drinápoly, jan. 13. Az orosz okkupáció-határainak Rumeliából leendő visszahúzó...

DEBRECZENI SZÍNHÁZ. Berlet szünet. Holnap, szerdán LASZINÉ ETEL jutalomjátékul adatik: A kártyavető. Színház 5 felvonásban. Kezdeté 7 órakor.

Nincs többé köhögés. Egger codon-mellpastillái a legkellenebb, leghatásosabb gyógyszer köhögés, rekedtség...

Anatherin-szójvíz. Kínáló hatású újra megerősítő és bizonyítvány. Igen tisztelt orvos ur!

LOBECK T. hadnagy. Kapható Debreczenben: Szepessy A. norinbergi kereskedő, Rothschnek Gólti N. Murakózy K. s. a „Kigyó” című gyógyszer...

Dániel örökösai könyvnyomdájában.

A nagy idők.

Debreczen, január 15. Nagy idők következnek ismét, a magyar vitészségnek s hősiességnek alkalom nyújtatik...

A háborúra nézve a pragmatika sanctióval járó egyezmény világosan kiköti, hogy az ország törvényei sértetlenül megtartassanak...

1796, 1802, 1805, 1807 és 1808-ban Franciaország győzelmes seregei fenyegették hazánkat és fejedelminket...

Midőn a mult nyáron a nemzet törvényhozó testületének, az országgyűlésnek meghallgatása nélkül Bosznia occupatiója fogantatva vétett...

Bosznia occupatiója a magyar koronának nemhogy hasznára, sőt szellemi és anyagi hátrányára válik, mert az occupált tartományi organizációja sok áldozatot követel...

A „DEBRECZENI TÁRCSA”-JA.

A grófné. — Elbeszélés. — Irta: Patáky Árpád. — Ké az a kastély a tulparton? — Az a kastély... ké volna másé mint a grófé.

szertikus elvek alapján megindítandó szervezet magyar irányban indítassék meg, nem várja senki, de nem is kívánja. Hazánkban is elég a baj, elég a hiány, mely égető kérdéssé nőtte ki...

Most fog következni, a mint a vérszótó körülményekből iténi lehet Novibazár vidékének meghódítása. Azt mondják, hogy a munka vége koronáz. A magyarok istene menten oly diadaltól, mely a szabadság, nemzeti önállóság elnyomásával dicsekszik...

Élni fog a nemzet, ha ingatlanság helyett határozottsággal, bizonytalanság helyett tántoríthatlan honszeretettel tartja meg azon jogokat, melyek övét, melyeket számára a nagy idők eseményei folyókat biztosítottak s használatára bocsátottak.

Politikai hírek.

— Böcsből írják, hogy az Ausperg miniszterium újalakításával teljesen felhagytak. Az egész miniszterium véglegesen visszalépett. A király a lemondást elfogadta. — A vas ember kezé mindenütt működni akar, Berlinből ismételt negatív értesítések, hogy valamennyi kormány rendszabályokhoz nyuljon, melyek a szocializmus és anarchia leküzdésére kívánatosnak látszanak.

— Az orosz-török békeszerződés, melyről annyit beszéltek már, még most sincs aláírva. Néhány pontra nézve még most sincs megállapodás. A tárgyalások újból megkezdettek.

Uj bankók.

A következőkben közölhetjük az osztrák-magyar bank által jegyeire és zálogleveleire nézve megállapított szöveget, valamint a bank által megállapított s a hamisításokra vonatkozó jogszöveget is. A bankjegyek sörvege magyar nyelven következőképen hangzik: „Az osztrák-magyar bank ez utalvány átvelele mellett bécsi és budapesti főintézetnél fizet legott kivanatára az előmutatónak osztrák értékű TIZ FORINTOT törvényes ércpénzben.”

A hamisításokra vonatkozó megjegyzés magyarul így szól: „Az osztrák-magyar bank által kibocsátott jegyeknek hamisítása (átírása vagy megmésítése) a monarchia mindkét részében mint nyilvános hitelpapírok hamisításának bünténye a büntető törvény határozatai szerint büntetendő.” (Ezen a hamisításra vonatkozó jogszöveget magyar sörvegében „monarchia”, a németben pedig „birodalom” a felvére; s mintán Magyarországon és Ausztriában a bankjegyhamisításra nézve előírt büntetések vannak felvére, a hamisítás azon ország törvényei szerint fejtetik, a melyben az felfedeztetett.)

Hal-agyálábú birodalom.

A dögihal Muszkaországban nem szűnik, sőt terjed. A járvány már 90 mérföldnyi területen dühög. A járvány ezen borzasztó sebes haladása Nadrotokit, e muszka tudóst arra indította, hogy egy felszólított intézzen a néphez. E felszólítás így hangzik: „Siesetek gyorsan munkára, míg a természet támogat, míg a nagy hideg a ragály elterjedését gátolja és a munkásokat házaikban tartja vissza.”

Ne feledjétek, hogy a járvány a Volgánál lépett fel, hogy a melegebb évad beálltával a természet ezen veszedelmes ellenség szövetségesevé leend. Mihelyt a Volga kiönged és megszabadul az őt halálhoz hasonló álmomban tartó jégtorlasztól, akkor a kereskedelmi hajók a ragályt messzire elviszik magukkal és Muszkaország minden részeiben elterjesztik a halált és pusztulást.

Gyorsan alá, fél a munkára! Támogassátok minden erővel a kormányt; mutassátok utra, hogy azon hősiesség szellemét lelkesít mindnyájatok, mely már oly sokszor hozott a népek segélyt és menekülést a veszedelem legiszonyabb óráiban.

BUDAPESTI HIREK. Az árvíz kedvező fordulatot vett, a Duna apad. Nagy Imrét, a neuzeti színház kitűnő tagját tájédalmas csapás érte. Őt érte kis fia toroklobban meghalt. Rejtélyes eset. Egy Prepusch Balázs nevű csehszlovák 36 éves kómódus legényt talált a jószéfvárosi alkaptárság egyik biztos a utcán vérben fetengeni. Hasán egy törzsűrszalag esett mellé. Őngyilkosság. Horn Erzsébet, 29 éves munkásnő szombaton rózsautcai 17 sz. a lakásán, állítólag kedvese házassága miatt szerelmi bánatában választó vízzel megmérgezte magát. Beszállították a Ró-

— Azt nem mondom meg, — De én tudni akarom. Én férje vagyok önnök. — Ön hóhérom, nem férjem. Megölte aytámat, öljön meg engem is. — Őt nem ölöm meg Vilma, mert én asszonyt nem öltem soha, hanem azt a ki ezen levelet írta megölöm ha száz lelke van is. — Én nem féltém őt öntől. — Tehát bevallja, hogy szereti azt az embert? — Egy feleség a ki férjének szemébe mondja, hogy más férfit szeret. Ön igen sokat szer Vilma. Én midőn önt nál vettem sok pletykát hallottam felőle, beszéltek, hogy önnök, mielőtt nekem hűséget esküdött volna volt valami Öry Bélával. — Ön hazudik gróf ur, nekem nem volt soha senkivel viszonyom. — Hát ez a levél. — Azt egy olyan férfi írta, kinek én hálaival tartozom, a ki én tisztelek, szeretek és a mi fő becsültk is. — A gróf dühösen kiáltott fel: — Ön grólt Vilma! — Még nem... mondá a grófné, és szokni kezdett.

— Szerette; hogye szerette volna, hisz különben miért vette el. A gróf roppant gazdag, a grófné nagyon szegény leány volt. — Hát a grófné szerette férjét? — Azt nem tudom, midőn a házasság megörtént, sok mindentél beszélték. A grófné meglepő szépség volt. Nem ismerék olyan leányt a megyében, a ki hozzá lehetne hasonlítani. Olyan fehér arca volt mint a leesebb hó, fekete haja mint a korom, és olyan szép kék szemek mint a buzarégy. . . . Igyan grófnéknak született. A környékem nem is hívták másképpen mint a „szép Bicskei leány.” Udvarlói is voltak az is igaz nem egy se nem kettő. Lehet, hogy egyiket jobban kitűntette mint a másikat, vagy az sem lehetetlen, hogy igazán, bensőleg szeretett egyet e sok közül. Ki itélné el érte? Fialat, szép leány volt, szabad mint a madár, mulatságok közt nőtt fel, s ha valamt nem helyesen eszelekedett egy bizonyára nem őt lehet megróni miatta. . . . — Mi történt aztán a grófnéval? — Egy éjjel — hiába vigyáztam rá a méltóságos ur — mégis csak kiszökött börtéből. A gróf akkor vette észre, midőn már a kertben volt. Után sietett azonnal, szerencsétlenségére azonban az nap este nyitja feljött a kertés a kert ajtaját és a grófné kistőbe köt rajta. A gróf mindenütt után, már-már utérde a folyó partján, midőn a grófné hátra tekintett a egy sikoltással beleverte magát a vízbe. Ott sem maradt nyugodtan. A butorkák ösztönölete, ruháját össetepte, s olyan szívtől végtébe, hogy a ki hallotta, megessett a sírve rajta. . . . — Szerette a gróf a feleségét? — Kérdetem a csalárlótól.

kus kórházba, hol azonban dacára a gyors orvosi segélynek néhány percz múlva kiszervekedt. Botórést kísérlet meg az Eötvösutcai Halászfőle házában valami gazember. Rajtaérték a munkán, hanem alig lehetett hozzá közeledni, mert késél véde magát.

A társas-életből.

Rév-Komárom, jan. 13. Könyveket lehetne összeírni arról, a mit Magyarországon tizenhétmilliónyi mindenféle osztály lakosság gondol, eszelelszik, szenved, vártezik és nemeszt végberinni szándékozik, csak az a baj, hogy mindezekről igen keveset tudunk meg! A saját minden isenadta nap, millió meg millió jónnan szedett betűvel, és ezer meg ezer újdonszerű újdonsággal ajándékoz meg bennünket; számtalan gyűlésekben és értekezleti klubokban, minden embernek kényé kedve szerint jár a szája, rejtélyesbbsé rejtélyesbb dolgokról beszélve; a korsmai hősök parlamentik bor mellett éjente gyűléseinek és minden részeg tagja, garmada számára összeviszsa beszél mindenféle sületlenségeket, — száz meg száz újdonsághajász éjjel nap-pal talpon van, hogy híreket hozzanak tüvészról, vasuti szerencsétlenségekről, lopás és öngyilkosságokról, a szükség és nyomor megindított példáiról, az élet minden osztálya magas — és alsó köröknek titkoszerű, rendkívüli érdekes eseményeiről és adóvgrhajásairól, s Magyarországon szövevényes, bonyolodott, rejtlemes, tömkeleges élete és szenvedése napról-napra és éjrl-éjre számtalan Argus-zemek és Briarcus-karok által, a nyilvánosság elé rántatik, hogy mindenki mindent láthat és hallhat, csak az a baj, hogy minderről senkimen tud semmit.

Talleyrand szerint azért találtatott föl a nyelv, hogy az ember gondolatait titkolhassa el általa; ép úgy áll a dolog a magyar nyilvánossággal; minél többet olvassuk a kormánylapokat, annál kevesebbet tudunk belőlök kikösködni; sőt mondatni, hogy nincs eszélszerű eszköz a nem fanatizált embernek az elbutulásra, mint hogy az ember naponta 10 „kormány-lapot” olvassa végig. — Az aztán tökéletesen célt érte. — No, de elég! Most pillantsunk egy kissé a komáromi magán körök, társas-életére, a mennyiben a komáromi magán, társas-élet, a lehetőségig szűk és rideg. Szűk és rideg először; mert az emberek egymást nem igen ismerik; vagy jobban mondva: nem igen akarják ismerni. A kik egymást ismerik, s egymással elégtelnek látszanak lenni, egymástól ezek sem igen elégtelnek. Fecsegnék udvariasságból, ölelkeznek kényszerültségből, szóval haladnak a kardiválat. A komáromi társas-élet ridegségének másik oka az: hogy Komáromban nem lakik oly magas rangú család, mely magasabb szellemi s anyagi képességéről fogva, összpontosító s ugynevezett irányadó tudna lenni. — Vannak ugyan itt sokan, kik fejüket fenbordják és magokat irányadóknak nevezik; de ezek úgy veszik ki magokat az irányadó szó mellett, mint a torta tetején egy foghagyma koszu. — Azután meg itt sokszor megtörténik az is, hogy az egyenlő származásnak egymást lenézik. Pedig talán sehol sem simulhatnának annyira egymáshoz az emberek, mint Komáromban, hol nincs se báró, se gróf, se herceg, sőt hol egy idétől fogva a nemes emberek száma is gyéren van képviselve. De mindezek dacára, ki bírni megsemmisíti az uti uralkodó gögőt, mely elvárhatatlanul főoka annak, hogy társas-életünk a lehetőleg szűk és szomorított. Van ugyan más körülmény is, mely néha zavarólag lép a fiatalok érzelméi közé. Tudniillik, gyakran megtörténik hogy a nép egyes osztályai semmit tekintetben nem akarnak összekeveredni azokkal, kiket a világ szokása

szert, alsóbbrendűeknek nevez. Némely emberek hibája, vagy inkább társadalmi vétké, hogy azokat, kik polgári állapotuknál, gazdaságuknál vagy születésükkel fogva magasabb állanak, mint egy felsőbb lényről teremteteknek tekintik, mint az alsóbbrendűeket. S e miatt ezekkel hásszállig összekeveredni, magukra nézve lealáznak tartják. — De vannak oly esetek is, midőn valamely család a hasonlálapot is megveti, csupán azért, mert neki némely tekintetben nagyobb volt a szerencséje. Csak egy példát hozok föl: itt ismerem egy család, melynek feje közönséges, egyszerű iparos volt; de véletlen nem saját fáradozása és érdeme által megmozgált szerencse folytán némi vagyonhoz jutván, az iparosságot abban hagyta s tétlen életet élt. Különben vagyona csak középszerű. — E családnak egy fitagja megsezerette egy hasonló sorsu, becsületes és jómódú iparos leányát. Azonban, a mint ezt az ifju anyja meghallotta, lett perpatvar, kikelés, hogy kitagadja fiát, ha ily „csöcselé” (érve: mert a leány anyja iparos) közé akarva keveredni. Anyjakat követik „nyugoska” leányai, szintén szitokot szórva a fiu és a másik család ellen. De én úgy hiszem, hogy az ilyenek szívemességével, nemes erkölccsel s valódi humánus műveltséggel nem dicsékedhetnek, és sokkal alábbvalók, mint ki darócracl fődibe tesztét, de nemes szívvel bír.

Silvator János es. kir. főherceg újví ajándékal szab. kir. Komárom város közönségének 6 felseje a királyt elte nagysága, pompás olajfésztű arkapét küldte, gyönyörű, széles aranykeretben, igen szíves és lekötelező levél kíséretében. Az arkapét egy hírnemes bécsi festő műve, s 6 felsejelt huszár — táborokai egyenruhában ábrázolja.

A helybeli kir. törvényszék iroda személyzetét azon kellemes újví meglepetés érte, hogy a magas miniszteriumi rendeltérel fogva, hivatalos órájuk folyó év és hó 1-ától fogva d. e. 8-tól 12-ig d. u. 2-től este 7 óráig terjesztették ki. r. l.

— VIDÉKI HIREK. Csongrád rendezett tanácsú város nagyközségnek alakult át. Eötvös-émlékünnepélyt fog tartani február hó 2-án a nagyváradi főgimnázium ifjúsága, hol a tanítézt legjelésebb növendékei fognak megemlékezni az elhunyt nagy szellemről. Nem rozsgondolat. Pécsen egy kiföldörl odafelepett ifju iparos péntes nót önjártat feleségül venni, felment az árvászkéhez s ott az iránt kérdéskösdött, hogy melyik a leggazdagabb árva, mert ő azt szeretné nőül venni. Esetleg a leggazdagabb árva egy 5 éves fiucska. Öngyilkosság. Schik Miksa, bécsi ügyvédi jogtudor, a ki autuzóban Pozsonyban tartózkodott, az Irgalmasok-terén bérelt lakásában agyonlötöte magát.

A szervezési statutum Bosznia részére.

A Bosznia és Hercegovina számára készült, sokat emlegetett ideiglenes szervezési statutum szövevényes szövetségében így hangzik: 1. Az országos kormányzat a közigazgatás élén álló főnöke alá van rendelve a közös miniszteriumnak. 2. A tartományfőnök gondoskodik a rend, nyugalom és biztonság fenntartásáról, felügyel a szótóra és a nyilvános gyűlésekre és minden fontosabb eseményről jelentést tesz a közös miniszteriumnak. 3. A tartományfőnök gondoskodik a törvények pontos végrehajtásáról és a hivatalnokok felett gyakorolja a felügyelőjogot. 4. A tartományfőnöknek kinevezési joga van oly állásokra, melyekkel nem jár több 1200 fct évi fizetésnél. A többi állások betöltéséért.

a családseget. Keresték is esákiákkal összeviszsa a grófné holttestét, de bizony az nem került felszínre ott soha többé. Csak mintegy két hét múlva találtak a monostori házakok, egy nő hullát a esobli rétnél, de arra már alig lehetett ráismerni; sőt sokan azt mondják, hogy nem is a grófné volt az. — Hát kisedoa? — Nem tudom. Én nem láttam, de ha ott lettem volna, azt hiszem megismerem. Ide lezárt koporsóban hozták s már másnap el is temették a kriptába. — De a gróf csak megismerte nejét? — Bizonyosan, meggy meg. Ugy temettetete el mint egy Koromszegi grófnét illik. — Sokáig gyászolta? — Nem hisz az. Néhány hónap múlva újra megszólalt a hegedő a kastélyban, a méltóságos ur tartotta a menyegzőjét valami német hercegevel. Éa úgy látszik ezzel a feleségével boldogabb is. . . .

A csaláplné néhány darab fát tett a tűzre s folytatta elbeszélését. — Én ismerem a megboldogult grófnét, midőn még nem volt méltóságos asszony a névben, hanem egyszerűen „a Bicskei kisasszony.” Bár ne hívták volna soha másképpen, akkor tán még most is élné, és boldogabb lett volna egy kis kunyhóban, mint abban a szomorú kastélyban. Hanem hát a Bicskei teins ur is nagy-ravagó volt mindig, a felesége pedig nem azért volt Dulházy leány, — hogy az ne lett volna. (Vége köv.)

